

KULTURA | 14/6/2025. | PIŠE Nenad Jovanović

Tito ponovo među Zagrepčanima

Uklanjanje Tita kao vođe antifašističkog otpora sa zagrebačkog trga simbol je uklanjanja svakog sjećanja na antifašizam i posljedično prešutna glorifikacija fašizma u javnom prostoru, rečeno je na otvorenju izložbe “Sjećanje na pobjedu – Trg maršala Tita” u KIC-u

Feđa Gavrilović i Hrvoje Hribar
FOTO Nenad Jovanović

prostoru osvrćući se, na primjer, danas nepostojeći Trg maršala Tita u glavnom gradu Hrvatske.

Aktualnost izložbe proizlazi iz suvremene političke realnosti Hrvatske, pa i cijelog evropskog postkomunističkog istoka, gdje je ograđivanje od antifašizma postalo normalnim stajalištem. Vrijednosti antifašističke borbe sustavno su minorizirane i relativizirane u medijima, u simboličkom i realnom javnom prostoru, te u edukaciji, kako bi se što učinkovitije poništila svaka memorija na nju.

Takva je društvena klima pogubna, jer otvara vrata svemu onome protiv čega se antifašizam postavljao u svojoj povijesti, poput svih vrsta netrpeljivosti, klerikalizacije javnog prostora, te privatizacije javnih dobara.

Tito u zagrebačkom KIC-u (Foto: Nenad Jovanović)

Ličnost TITA izložba sagledava kao simbol antifašizma bez nostalgije i idolatrije, koje se uz njega katkad vežu.

– Uklanjanje Tita kao vođe antifašističkog otpora sa zagrebačkog trga simbol je uklanjanja svakog sjećanja na antifašizam i, posljedično, prešutne glorifikacije fašizma u javnom prostoru. Kako je Galerija u neposrednoj blizini bivšeg Trga maršala Tita, a u fundusu Nacionalnog muzeja moderne umjetnosti postoji odljev antologijskog Tita ANTUNA AUGUSTINČIĆA, pomislih kako bi postavljanje spomenika u Galeriji, vidljivog kroz golemi RICHTEROV IZLOG, bilo dobar način za postavljanje pitanja o antifašizmu danas – naglasio je pred izložbu autor izložbenog koncepta i voditelj Galerije Forum FEĐA GAVRILOVIĆ.

U svom je obraćanju prisutnima Gavrilović naglasio volju ljudi koji rade u KIC-u i koji su tu ideju za izložbu dočekali otvorenih ruku.

– A zašto, zato što je antifašizam tema od koje se u Hrvatskoj u zadnje vrijeme uvijek ograđuje i stavlja neki “ali”. U civiliziranom svijetu to “ali” ne bi smjelo postojati. Kako je sam Krleža rekao da je Tito simbol antifašizma, izlažemo ga kao provokaciju svakome tko kaže “ali”, ali s druge strana kao monumentalna i fizički materijalna simbol koji se utjelovio u skulpturi koja spada u antologiju hrvatske skulpture – na portret Antuna Augustinčića. I svi drugi radovi tematiziraju odnos prema simbolima u javnom prostoru koji se sastoji od imena škola, ulica i mjesnih odbora te simboličkom javnom prostoru koji se sastoji od edukacije, zbog čega ćemo organizirati okrugli stol u KIC-u. Svi ovi radovi komentiraju javni prostor i odnos prema Titu u javnom prostoru te ukazuju na važnost vraćanje memorije u svijest građanstva – kazao je Gavrilović.

Ravnatelj HRVOJE HRIBAR prvo je podsjetio da je poznati umjetnik ANDY WARHOL imao fetiš na paradajz juhu u konzervi, na predmet koji nema ništa zajedničko s lijepim figurativnim Augustinčićevim djelom.

– U mojoj generaciji je taj spomenik i Titovo obličje bilo industrijski repetitivni predmet koji je mogao imati konceptualnu vrijednost u zatvorenom nizanju unutar naših opaživih prioriteta. Danas živimo u jednom svijetu u kojem Feđa Gavrilović sagledava cjelinu stvari na drugačiji način, u okolnostima vremena koje živimo vraća nazad Titov lik, bolnost i ranjivost i okuplja nas u tendenciji da budemo zajedno u ovoj situaciji koje je društveno obilježena nastupanjem fašizma koji dolazi na temeljit način, tempom kojim se diže razina mora, nastupaju klimatske promjene i mijenja se vanjska i

unutrašnja klima, zbog čega se okupljamo na ovim prosvjednim trenucima – objasnio je.

Nakon otvorenja Hribara smo zamolili za komentar izložbene politike KIC-a.

– KIC je vrlo kontinuiran u nastojanju da zaustavi plimu amnezije – jednom glasnije, jednom tiše prebiremo ove teme. Ne mogu procijeniti jesmo li kap koji će se pretvoriti u rijeku ili u val ili smo osuđeni da budemo sekta koja polako izumire u nekom samostanu kulturnih centara. Mislim da vrijedi govoriti jer to terapija. Vjerujem da treba pričati, makar i valovima uz nadu da će nešto biti od toga biti – kazao je Hribar i dodao da u KIC na izložbe dolazi dosta ljudi, pa će tako sigurno i na ovu, s obzirom na Titovu figuru koja je stvarna ikonička vrijednost koju možemo pozvati u sebe i baštiniti lik ovog nevjerovatnog čovjeka, što je magnet za mnoge ljude.

Na otvorenju je bilo i puno mladih (Foto: Nenad Jovanović)

Na izložbi je bilo i dosta mladih ljudi.

– Rođena sam znatno nakon Titove smrti. On za mene simbolički predstavlja neku vrstu nade u pravednije društvo, gdje ne gleda svako sebe

nago na društvo kao na cjelinu u kojoj je svakome bolje. Drago mi je što ima dosta mladih ljudi. Sigurno ne šteti da se o Titu govori – rekla nam je LAURA.

– Došla sam zato što sam vidjela video na internetu. Većina mlade generacije, tu mislim na one koji su sada tinejdžeri, doslovno nisu znali tko je bio Tito, kad je živio i zašto je bio značajan. Mislim da je antifašistička tradicija nešto čime se možemo ponositi i da je potrebno da se ta tema aktualizira – kazala nam je KARLA.

Na izložbi, koja je otvorena do 31. jula, mogu se uz Augustinčićevu bistu i Krležin tekst razgledati slika ZLATKA KAUZLARIĆA ATAČA postavljena 80-ih u hotelu Dubrovnik odakle je uklonjena, razgledati Titov portret MARINA TARTAGLIE, radove VLADIMIRA DODIGA TROKUTA, IVANA FIJOLIĆA i JURICE PUŠENJAKA koji reinterpetiraju popularni odnos prema Titu, fotografije BOJANA MRĐENVIĆA i JOVICE DROBNJAKA, sliku NATALIJE BORČIĆ, te dokumentacije performansa DALIBORA MARTINISA i SINIŠE LABROVIĆA, koji komentiraju ograđivanje od antifašizma u Hrvatskoj danas.

POVEZANI ČLANCI

Vratiti ime Trgu maršala Tita

Škola stradanja

Dani mladosti

Vilim Matula: Tito zasluŹuje trg u Zagrebu

Ivan Obadić: I Tito je htio u europsku vojsku

KOLUMNE

VIKTOR IVANČIĆ

Opapa za tri groša

BORIS DEŽULović

Zaprepast, šok i nevjerica

SINAN GUDŽEVIĆ

Lirika u avnojskim granicama

BORIS RAŠETA

Pedeset nijansi bijele

POGLEDAJ SVE

NOVOSTI HOBOCII

PORTAL NOVOSTI

Ljudevita Gaja 7, Zagreb, Hrvatska

Telefon 01 48 11 198

Telefaks 01 48 11 281

E-mail info@portalnovosti.com

KONTAKTI

PRODAJNA MJESTA

PRETPLATA

TISKANA IZDANJA

IMPRESSUM

PRIJATELJI

KOLAČIĆI

